

Quibus, non solum idem quod prius confirmat. In Deo esse omnia. Sed et aliud addit Apostolo conforme. Deum esse in omnibus. Hoc idem comprobatur secundo.

“Et non est aliquid, quod generatur, aut quod generatum sit, ubi non sit Deus.”

Deus ergo est ubique, cum in omnibus sit entibus. Rationem huius addit.

Ὁ γὰρ ποιῶν ἐν πᾶσιν ἐστίν.

“Factor enim, in omnibus est.”

Scilicet iis quæ ab eo fiunt. Opera enim eius in omnia ea extenditur, et per omnia ea protenditur, et permeat. Qua ratione, recte infert.

Καὶ τοῦτο ἐστὶν ὁ θεὸς, τὸ πᾶν. οὐδ’ ἐν τῷ παντὶ οὐδὲν ἐστίν, ὁ μὴ ἐστὶν ὁ θεός.

“Et hoc est ipse Deus, ipsum universum. Neque in universo, quicquam est, quod non sit ipse Deus.”

Universum ergo hoc, Deus ipse est, quia scilicet ipse, ea omnia quæ in universo sunt effecit, et efficientia eius, omnem, ac totum permeavit effectum, Ratione cuius efficientiæ, ipse omnia est, et universum se ipso implet.

Πᾶν γὰρ ἐστίν. “Universum enim est, subnectit.” De qua efficientia subdit.

Αὐτουργός δ’ ὢν, ἀεὶ ἐστὶν ἐν τῷ ἔργῳ, αὐτὸς ὢν, ὁ ποιεῖ.

“Per se effector cum sit, semper est in opere, ipse existens, id quod facit.”

Nam cum propria bonitate, voluntas sua in opus moveatur, et voluntatem necessitas sequatur operandi, necessario semper erit in opere. Numquam enim bonum esse cessat. Numquam ergo cessat voluntas; Numquam ergo cessat necessitas operandi. Numquam ergo ab opere cessat.

Et cum αὐτῷ τῷ εἶναι, ipso sui esse operetur; et esse suum ipsemet sit id ipsum, quod facit, ipse est. Atque hinc est, quod cum in opus perpetuum exeat, non tamen exit ex se ipso, quia ipse sit, id quod efficit. Et ideo necessario omnia illa, et permeat ipse, et capit, quoniam ipse se ipsum capit, et in se ipso est. Et quia semper in se ipso est, neque a se abit, neque aboletur, et ipse ea quæ facit sit, servator entium, servator sui ipsius est. Atque ideo alibi.

Αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ ἐστὼς, χωρητικὸς τῶν πάντων, καὶ σωτήριος τῶν ὄντων.

“Ipse in se ipso stans, permeat omnia, et servator, et entium.”

Χωρητικός, illa vox, et penetrantem, et capientem, utrumque sonat, χωρεῖν, namque, et capacem esse, et penetrare significat. Quo nomine, neque significantius quicquam, neque efficacius effferri poterat, quod rem magis exprimeret. Sed dum, et capit entia, et omnia ea penetrat, ac permeat, necessario ea, et efficacia operis, et præsentia sua servat. Qui si ab entibus separetur, proculdubio concidant omnia, et corruant in nihilum. Quam rem his verbis contestatur.

Εἰ γὰρ χωρίσθῃ αὐτοῦ, πάντα μὲν συμπεσεῖσθαι, πάντα τε τεθνηξέσθαι ἀνάγκη, ὡς μὴ οὔσης ζωῆς.

“Nam si separetur, ab eo (quod facit) omnia concidere, omnia mori est necesse, tamquam non sit vita.”

Sicuti ergo efficientia sua, et opere, quod, αὐτῷ τῷ εἶναι, ipso sui esse operatur, omnia, et efficit, et ea capit, et ea permeat: ideoque servat, et omnibus vitam largitur, et (ut Paulus quoque affirmat) vivificant omnia. Et vivificando operatur (ut idem inquit) omnia in omnibus.

Ita quoque si ab eis omnibus, ipse suo esse, sua efficientia, sua presentia separetur, et ea destituat, necesse est, ut ipsa nihil operentur; nihil si operentur, neque etiam vivant. Si non vivant, mortua fiant, si emoriantur, concidant. At quo concidant? In nihilum nimirum. Ut essent ergo omnia, ut viverent, ut operarentur, ut servarentur, necesse habuerunt, et ipso Dei esse, et efficientia, et capitudine, et penetratione, et vivificatione, et actione. At cur Deus hæc, omnia entibus a se factis, est largitus? Rationem ipse, et finalem causam affert.

Δι’ αὐτὸ τοῦτο πάντα ἐποίησεν, ἵνα διὰ πάντων αὐτὸν βλέψῃς. Τοῦτο ἐστὶν τὸ ἀγαθόν, τὸ τοῦ θεοῦ. τοῦτο δ’ αὐτοῦ ἀρετὴ, τὸ αὐτὸν φαινεσθαι διὰ πάντων.

“Ob hoc ipsum omnia fecit, ut per omnia ipsum cernas. Hoc bonum ipsum est, ipsius Dei.

Hoc eius virtus, ut ipse appareat per omnia.” Testimonia ergo hæc, Hermetis, sunt etiam eius